

Raadsvoorstel

Onderwerp **Toekomstige verwerking afvalstromen**
Steller/telnr. Jeenke van Linge, Miriam Hall 7634/1030 Bijlagen 1

Classificatie	Openbaar ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	Chakor	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand 11 Jaar 2020 LTA nee: ☐ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. in te stemmen met het voorgenomen besluit van het college om per 1 januari 2022 het restafval, Gft en bedrijfsafval door Afvalsturing Friesland NV (Omrin) te laten verwerken;
- II. in te stemmen met de toetreding tot Afvalsturing Friesland NV (Omrin) per 1 januari 2022;
- III. voor de aankoop van 360 aandelen B in Afvalsturing Friesland NV een krediet van € 1.094.000 beschikbaar te stellen;
- IV. de jaarlijkse rentelasten voor het krediet ad € 18.600 te dekken uit de afvalstoffenheffing;
- V. de gemeentebegroting 2020 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Op 1 januari 2022 lopen de verwerkingsovereenkomsten af voor de verwerking van het Groningse restafval, Gft en bedrijfsafval. Er is een marktverkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om dit afval vanaf 2022 te laten verwerken. Hieruit bleek dat onze wensen naar verwachting het beste kunnen worden gerealiseerd door een relatie aan te gaan met het overheidsbedrijf Omrin. U bent eind vorig jaar hierover geïnformeerd (brief 20-11-2019). Vervolgens is een verdiepende verkenning gedaan naar de verwerkings- en dienstverleningsmogelijkheden die Omrin biedt. De uitkomsten zijn positief. Het verwerkingstarief is aanzienlijk lager dan het tarief dat uit een aanbesteding wordt verwacht. Omrin levert goede prestaties op het gebied van scheidingsrendement, CO2 reductie, SROI en het bijdragen aan de totstandkoming van een circulaire economie, waardoor een actieve bijdrage wordt geleverd aan de realisatie van onze ambities hiertoe.

B&W-besluit d.d.: 29-09-2020

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Op 1 januari 2022 lopen de afvalverwerkingsovereenkomsten af voor de verwerking van het restafval, Gft, bedrijfsafval, kunststof, metaal en drankkartons. Op dit moment worden deze afvalstromen verwerkt op het ARCG terrein door verwerker Attero. Het gaat om grote volumes afval die voor de gemeente Groningen een bedrag vertegenwoordigen van rond de € 9 miljoen per jaar. Met deze volumes is het mogelijk om substantieel bij te dragen aan de realisatie van uw doelen op het gebied van grondstoffenhergebruik, circulariteit en energie.

Het proces dat is doorlopen om de verwerking van de bovengenoemde afval- en grondstofstromen vanaf 1 januari 2022 te regelen bestond uit twee fases. Beide fasen zijn in ARCG-verband doorlopen. In de eerste fase zijn criteria benoemd die dienen als afwegingskader bij de toetsing van verwerkingsopties en vervolgens is een marktverkenning naar toekomstige verwerkingsopties uitgevoerd. De resultaten van de marktverkenning lieten zien dat de wensen naar verwachting het beste kunnen worden gerealiseerd door een relatie aan te gaan met het overheidsbedrijf Omrin. U bent eind vorig jaar daarover geïnformeerd (brief 10-11-2019, kenmerk 373022-2019). In de tweede fase is een verkenning gedaan naar de verwerkings- en dienstverleningsmogelijkheden die Omrin biedt in relatie tot de in fase 1 genoemde criteria. De overige ARCG gemeenten zijn voornemens om toe te treden tot Omrin.

Het bureau KplusV, met veel expertise op het gebied van afvalverwerking, aanbesteding en inbesteding, werd ingehuurd om het geheel te begeleiden. Dit voorstel gaat in op de uitkomsten van de verkenningen en de consequenties van het voorgestelde besluit tot toetreding bij Omrin.

Kader

Het kader bestaat uit de volgende onderdelen.

- De ambities op het gebied van afval en grondstoffen zijn verwoord in de keuzenotitie “Minder afval, meer grondstoffen”. Daarin zijn onder andere ambities geformuleerd t.a.v. scheidingspercentages en circulariteit. Groningen heeft in het verleden gekozen voor nascheiding als instrument om de scheidingsresultaten te verhogen. Twee afvalverwerkende partijen bieden mogelijkheden daartoe in het noorden, te weten Attero en Omrin.
- Het wettelijke kader voor de verbonden partijen is vastgelegd in onder andere het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en het Burgerlijk Wetboek. Het BBV geeft richtlijnen voor de informatievoorziening over verbonden partijen in de begroting en rekening van gemeenten. Er wordt een paragraaf verbonden partijen voorgeschreven en er staat benoemd welke informatie hierin ten minste opgenomen dient te worden.
- De Wet Gemeenschappelijke Regeling geeft bepalingen voor gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsverbanden tussen openbare lichamen). In het Burgerlijk Wetboek staan bepalingen over : privaatrechtelijke organisatievormen. De Kadernota verbonden partijen 2015 (4848788) is leidend bij toetreding tot een nieuw verbonden partij.

Argumenten en afwegingen

1. Eerste fase: marktverkenning

Criteria

Er heeft een marktverkenning plaatsgevonden naar toekomstige opties voor afvalverwerking. Criteria zijn gekozen als toetsingskader die van belang zijn voor de realisatie van onze ambities t.a.v. grondstofhergebruik en circulariteit.

Verwerkers moeten;

- in staat zijn om het afval na te scheiden;
- een hoog scheidingsrendement hebben;
- een marktconform tarief kunnen bieden;
- in staat zijn om het afval in Noord-Nederland te verwerken;
- gericht zijn op het omarmen van nieuwe innovaties die grondstofhergebruik bevorderen;
- medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben;
- bereid zijn om te investeren in afval/grondstof gerelateerde werkzaamheden op het ARCG terrein in Groningen.

Mogelijke opties

Uit de verkenning bleek dat er drie opties zijn;

- verlengen van de huidige overeenkomst met Attero;
- aanbesteden van de verwerking op de markt;
- investeren van de verwerking bij een publiek bedrijf waaraan de gemeente Groningen deelneemt.

Verlenging van de huidige overeenkomst met Attero kent juridische risico's doordat de huidige overeenkomst afloopt en een nieuwe overeenkomst tot stand moet komen binnen de kaders van de aanbestedingswet. Daarnaast heeft Attero aangegeven dat de nascheidingsfabriek in Groningen een kostenstructuur heeft die ertoe leidt dat exploitatie met een marktconforme prijs lastig is. Dat komt door de perifere ligging van de fabriek. Op dit moment wordt er alleen afval van de ARCG gemeenten verwerkt. Door de ligging is het niet te verwachten dat afval van andere gemeenten in de toekomst daar zal worden verwerkt terwijl de fabriek in staat is om het dubbele volume van nu te verwerken. Dat betekent dat het te verwachten verwerkingstarief hoog zal zijn. Echter, door niet te kiezen voor verlengen is er geen zekerheid over behoud van een nascheidingsfabriek in Groningen.

Bij de keuze voor een aanbesteding maakt de geografische ligging van de gemeente Groningen ten opzichte van nascheidende afvalverwerkers dat concurrentie tussen partijen zeer beperkt is. Hierdoor kunnen de criteria een marktconform tarief, een hoog nascheidingsrendement, grondstofhergebruik en de bereidheid om te investeren in afval/grondstof gerelateerde werkzaamheden op het huidige ARCG terrein niet worden gegarandeerd. Attero is bij een dergelijke aanbesteding mogelijk de enige serieuze kandidaat. Zij heeft een aantal jaar geleden aangegeven te overwegen om de fabriek in Groningen te sluiten en ons afval bij voorkeur in Wijster te willen verwerken. Uiteindelijk blijft de uitkomst van een aanbesteding onzeker als het gaat om de geboden prijs en of nascheiding wordt aangeboden. Op dit moment is de marktwerking niet optimaal voor het ingaan van een aantrekkelijk aanbestedingstraject omdat de verwerkingstarieven die worden aangeboden hoog zijn. Dit betekent dat het zelfs mogelijk is dat een ander afvalverwerker het 'winnende' bod aanbiedt en dat deze verwerker het afval niet nascheidt.

Publieke afvalbedrijven, waar afvalverwerking wordt inbesteed, kennen over het algemeen stabielere en daarmee meer voorspelbare tarieven dan private marktpartijen. Daar komt bij dat de opdrachtgever ook mede-eigenaar is en via twee wegen haar invloed kan uitoefenen op strategische ontwikkelingen rondom innovatie en prijsstelling. In de huidige situatie is er bij investeren het meeste zicht op de te verwachten uitkomst.

Op basis van de marktverkenning en rekening houdend met de criteria en consequenties van de genoemde opties zijn Omrin en Attero geselecteerd als de meest voor de hand liggende partijen om ons afval in de toekomst te verwerken. Omrin en Attero zijn vergelijkbaar qua scheidingsresultaten, duurzaamheidspotentie en innovatiebereidheid. Ze zijn onderscheidend in hun organisatiemodel. Verwerking bij Omrin vraagt om een investeringstraject. Verwerking bij Attero is pas gegarandeerd als ze de winnaar is van een aanbesteding en zoals al beschreven kan dat niet worden gegarandeerd. De twee partijen onderscheiden zich ook in het verwachte verwerkingstarief. Omrin biedt een verwerkingstarief van € 68 per ton restafval voor verwerking in Oude Haske. Attero heeft tarieven genoemd van rond de € 125 per ton voor verwerking in Groningen en rond de € 100 per ton voor verwerking in Wijster. Een feitelijk tarief wordt echter pas duidelijk aan het einde van een aanbestedingstraject. Als het afval wordt nagescheiden in Wijster of Oude Haske dan moet het eerst daar naartoe worden vervoerd. Er moet dus rekening worden gehouden met transportkosten. Beide verwerkende bedrijven hanteren vergelijkbare tarieven hiervoor. Op basis van de indicatieve tarieven bij een aanbesteding, kost verwerking van onze afval door Omrin minimaal € 1 miljoen per jaar minder dan continuering van de afvalverwerking in Groningen.

Op basis van de uitkomst van de marktverkenning is ervoor gekozen om een vervolgvragenlijst te doen naar de verwerkings- en dienstverleningsmogelijkheden die Omrin biedt.

2. Tweede fase: aanbod Omrin

Deze fase was gericht op het verkrijgen van detailinformatie over Omrin op het gebied van de al genoemde criteria, de voorwaarden en kosten verbonden aan toetreding en een aantal operationele zaken. Het aanbod van Omrin wordt als positief beoordeeld waardoor toetreding wordt geadviseerd. Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste punten.

Duurzaamheid en milieuprestaties

Hieronder vallen het scheidingsrendement, het energierendement van de verbrandingsoven en de inzet op vermindering van de CO₂ uitstoot. Deze worden als positief beoordeeld. De nascheidingsfabriek van Omrin wordt momenteel

technologisch opgeplust waardoor het nascheidingspercentage naar verwachting stijgt van 38,5% naar 50%.¹ Hiermee stijgt het totale scheidingspercentage in Groningen met ongeveer 4,5%. Het energierendement en de vermindering van de CO₂ uitstoot van Omrin zijn goed doordat de verbrandingsoven redelijk nieuw is.

Tarieven

De tarieven die Omrin hanteert zijn marktconform en worden daardoor als positief beoordeeld. De tarieven die voorliggen zijn € 68 per ton voor nascheiding van restafval en € 58 per ton voor Gft verwerking.

Afvalverwerkingsactiviteiten in de regio, daaraan gekoppelde werkgelegenheid en social return

Omrin heeft afgesproken om, na besluitvorming in de gemeenteraad en door de aandeelhouders van Omrin, te gaan onderzoeken of de realisatie van een vergistings- en composteringsinstallatie voor Gft op het huidige ARCG-terrein in Groningen haalbaar is. Daarmee wordt invulling gegeven aan de wens om afvalgerelateerde werkgelegenheid en groengas opwekking te continueren in Groningen.

Omrin heeft aandacht voor het creëren van maatschappelijke meerwaarde door in te zetten op social return waar dat kan. Binnen het primaire proces is dat niet mogelijk vanwege het hoogtechnologische karakter van het geheel. Het vindt wel plaats binnen andere delen van het bedrijf.

Bedrijfsprofiel

Omrin is van oorsprong een Friese publieke afvalverwerker en profileert zich als bedrijf sterk op het gebied van afvalscheiding, grondstofhergebruik en innovatie. Dat blijkt uit de relaties die Omrin aangaat met andere partijen, zoals Philips en Ikea. Het kunststof dat wordt nagescheiden wordt hergebruikt in de producten van deze twee multinationals. Daarnaast is Omrin een van de drijvende krachten achter Circulair Friesland, een zeer succesvolle vereniging waar ongeveer 90 partijen aan deelnemen. In 2019 werd ze verkozen tot duurzaamste bedrijf van Nederland. Er is navraag gedaan bij een aantal gemeenten die aandeelhouder zijn. De ervaringen van deze gemeenten zijn positief. Omrin geeft aan zich te willen gaan positioneren als noordelijk bedrijf. Dat maakt dat ze zoekt naar nieuwe gemeenten buiten Friesland om een relatie mee aan te gaan.

Risico's en calamiteiten

Er bestaat een risico dat afvalstromen niet verwerkt kunnen worden vanwege het tijdelijk stopzetten van een installatie of een calamiteit. Omrin beperkt dit risico door een onderhoudsprogramma waarmee ongepland stilstand van de installaties zoveel mogelijk wordt voorkomen, zorgt voor voldoende opslagcapaciteit en back-up door derden. Groningen loopt als aandeelhouder risico voor de waarde die zij voor de aandelen heeft betaald. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet de deelneming worden gewaardeerd op aanschafwaarde of lagere marktwaarde. Dit risico doet zich voor bij structureel veel lagere resultaten dan nu voorzien, waardoor toekomstige dividenden wegvallen. Het risico van een faillissement als gevolg van nadelig financieel beheer of een omvangrijke calamiteit achten wij beperkt. Dit is ook de analyse van KplusV. Dit zal zich niet snel voordoen omdat Omrin over twee verwerkingsinstallaties beschikt waarover inkomsten worden gegenereerd. Andere, door Omrin genoemde risico's voor de financiële resultaten, zijn de energieprijzen en de beschikbaarheid van afval. Dit laatste risico wordt zoveel mogelijk door Omrin beperkt door langjarige contracten aan te gaan.

Toetreding tot Omrin als gemeente Groningen

Er is in ARCG verband een intensief proces doorlopen om de toekomstige verwerking van de afvalstromen in gezamenlijkheid goed te borgen. Het ARCG bestuur is tot de conclusie gekomen dat toetreding tot Omrin de juiste keuze is en dat toetreding als individuele gemeentes de voorkeur geniet. Dit heeft voordelen voor de gemeente Groningen. Groningen kan zelfstandige en andere standpunten innemen bij aandeelhoudersvergaderingen afhankelijk van haar eigen belangen. Dit maakt de governance duidelijker en transparanter. Daarnaast is er meer kans op het realiseren van gezamenlijke ambities en behoeftes t.a.v. circulariteit in de regio Groningen doordat de som van het aantal aandelen van de drie gemeenten afzonderlijk meer is dan de som van het aantal aandelen als ARCG. De ARCG gemeenten hebben afgesproken om besluitvorming tegelijkertijd te laten verlopen.

Toetreding tot nieuwe verbonden partij en governance

In de Kadernota Verbonden Partijen zijn richtlijnen benoemd om te bepalen of toetreding tot een verbonden partij juist is. De richtlijnen hebben betrekking op onderwerpen zoals het dienen van een publiek belang, de motieven om werkzaamheden wel of niet zelf uit te voeren enz. Toepassing van deze richtlijnen bevestigt dat toetreding tot Omrin een juiste keuze is. Er wordt een publiek belang gediend met de uitvoering van de taken, te weten afvalverwerking. Op

¹ Het betreft hier het nascheidingspercentage voor de genoemde deelstromen, dit is exclusief het deel dat aan de voorkant al door burgers eruit gehaald wordt. Het totale scheidingspercentage ligt hoger.

grond van wettelijke en strategische overwegingen en een afweging van risico's is het passend dat de gemeente de taak van afvalverwerking niet zelf uitvoert. Er is, geadviseerd door KplusV, gedegen onderzoek gedaan naar hoe het publieke belang het beste kan worden behartigd en welke samenwerkingsvorm het meest geschikt is. De conclusie is dat het publieke belang het beste kan worden behartigd door opdrachtgeverschap op basis van een investering bij Omrin. De governance wordt ingeregeld conform de uitgangspunten van de Kadernota Verbonden Partijen.

Begroting, jaarrekening en tussentijdse informatie

Voor privaatrechtelijke organisaties gelden de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek. Deze zijn minder toegesneden op overheidsaspecten. Daarom worden in lijn met de Kadernota Verbonden Partijen bij de toetreding afspraken gemaakt over de bevoegdheden, verantwoordelijkheden, informatievoorziening, begroting en verantwoording. Deze afspraken met Omrin worden vastgelegd in de statuten (artikel 22). Hierin is afgesproken dat de begroting 6 maanden voor aanvang van het boekjaar door de algemene vergadering wordt vastgesteld. De rekening wordt 5 maanden na afloop van het boekjaar ter inzage gelegd voor aandeelhouders. Deze documenten worden ter kennisname verstrekt aan U.

Mogelijkheden voor wijziging en uittreding

Uitgangspunt is dat een aandeelhouder haar leveringsrelatie met Omrin kan beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste vijf jaar. In dat geval zijn voor de beëindiging geen desintegratiekosten verschuldigd. De aandelen kunnen te koop worden aangeboden aan de overige aandeelhouders of buiten die kring aan een gemeente, samenwerkende gemeenten of een overheidsbedrijf die de ter beschikking staande huishoudelijke afval aan Omrin wil leveren voor verwerking. Voor de beëindiging van het aandeelhouderschap is een regeling opgenomen in de statuten van Omrin.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Een keuze voor Omrin betekent deelname aan een overheidsN.V. Hiermee kunnen we als gemeente Groningen de samenwerking aangaan met andere gemeenten en ons gezamenlijk sterk maken voor circulaire oplossingen. Bij een keuze voor Omrin zullen de kosten voor de afvalverwerking dalen. Naar verwachting kan de afvalstoffenheffing met minimaal 10 euro per huishouden dalen met ingang van 2022.

Financiële consequenties

Omrin is de handelsnaam van Afvalsturing Friesland N.V., gericht op afvalverwerking en N.V. Fryslân Milieu, gericht op afvalinzameling. De huidige aandelen van Afvalsturing Friesland zijn in handen van 18 Friese en 14 niet-Friese gemeenten. Friese gemeenten zijn letteraandeelhouders A, niet-Friese gemeenten zijn letteraandeelhouders B. Er is onderscheid gemaakt in A en B zodat de Friese gemeenten exclusief gerechtigd zijn tot de reserves die zijn opgebouwd tot het moment van toetreding van letteraandeelhouders B vanaf 2016. Daarnaast is het hiermee mogelijk dat niet-Friese gemeenten kunnen toetreden tegen een reële uitgifteprijs voor hun aandelen. Er is verder geen onderscheid tussen beide type aandeelhouders. Ze hebben evenveel zeggenschap en evenveel recht op dividend na rato van hun aantal aandelen. Elk aandeel geeft recht op een stem. Aandeelhouders hebben statutaire zeggenschap over het beleid van de onderneming en stellen bij het vaststellen van de begroting het verwerkingstarief vast.

Het voorstel is dat Groningen aandeelhouder wordt door verwerving van 360 letteraandelen B met een prijs van € 450,- per aandeel plus de waarde van de sinds 2016 opgebouwde reserves. Dit is € 2.589 per aandeel in 2020, in 2021 stijgt het naar € 3,050 per aandeel. 360 letteraandelen komt overeen met het aantal aandelen dat andere grote gemeenten hebben. Bij een besluit over toetreding tot Omrin dat in 2020 is afgerond (positief besluit in gemeenteraad en in aandeelhoudersvergadering Omrin) leidt dit tot een totaalbedrag voor toetreding van € 1,094 mln. Als het besluit over toetreding pas in 2021 is afgerond, wordt het totaalbedrag voor toetreding € 1,260 mln.

Groningen deelt vanaf toetreding in het dividend als dat wordt uitgekeerd. Gelet op de solvabiliteitspositie van Omrin, de regels die het bedrijf voor uitkering van dividend heeft opgesteld en de prognose die ze zelf geeft van de bedrijfsresultaten zegt het bedrijf dat naar verwachting ook de komende jaren dividend zal worden uitgekeerd. Indicatief betreft het een bedrag van tussen de € 75.000 - € 150.000 op basis van 360 aandelen.

De totale aanschafwaarde van de deelneming zal worden geactiveerd. Hiervoor moet jaarlijks rente worden betaald. Op dit moment is het renteomslagpercentage 1,7 %, oftewel de rente is € 18.600 per jaar. Voor het risico van waardevermindering van de deelneming wordt geen reservering opgenomen in het Weerstandsvermogen. We verwachten geen waardevermindering. Doet deze zich wel voor dan wordt deze waardevermindering gedekt door de afvalstoffenheffing. Zowel rente als dividend worden verrekend in de afvalstoffenheffing.

De financiële positie van Omrin is geanalyseerd op basis van de financiële jaarcijfers over 2018 en 2019 en is beoordeeld als positief en stabiel. Daarnaast is aanvullende informatie opgevraagd bij Omrin over de resultaatverwachtingen. Die informatie bevestigt dit positieve beeld.

Begrotingswijziging Investerings 2020						
Toekomstige verwerking afvalstromen gemeente Groningen						
Betrokken directie(s)	Stadsbeheer					
Naam voorstel	Toekomstige verwerking afvalstromen gemeente Groningen					
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad, November 2020					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	Vanaf 1 januari 2022>					
Soort wijziging	Investing					
Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
9.2 Afvalinzameling en -verwerking	09. Kwaliteit van de leefomgeving	Stadsbeheer	I	1.094		-1.094
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				1.094	0	-1.094

Overige consequenties

Gevolgen voor harmonisatie afvalbeleid

In de modellen die zijn gehanteerd in de keuzenotitie “Minder afval, meer grondstoffen” worden scheidingspercentages gepresenteerd. De scheidingspercentages van Attero en Omrin zijn zeer vergelijkbaar. Attero en Omrin zetten in op vergelijkbare innovaties waardoor hun scheidingspercentages ook in de komende jaren zeer vergelijkbaar blijven. De cijfers die in de keuzenotitie zijn gebruikt en gepresenteerd zijn en blijven dan ook valide bij een keuze voor Omrin. Toetreding tot Omrin heeft gevolgen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing. Deze kan met minimaal 10 euro dalen vanaf 2022 ten opzichte van 2021.

Consequenties voor de Vagron

De nascheidingsfabriek van Attero in Groningen, de Vagron, staat sinds 1985 op het ARCG terrein en is de locatie waar het Groningse afval nu wordt nagescheiden voordat het op andere locaties in binnen- en buitenland verder wordt verwerkt. Sinds 2017 wordt minder dan de helft van het volume van de fabriek benut voor nascheiding. Dit komt in feite door de perifere ligging van de Vagron waardoor deze fabriek met name interessant is voor Groningse gemeenten die kiezen voor nascheiding. Voor gemeenten in Drenthe die kiezen voor nascheiding, leidt een aanbesteding over het algemeen tot verwerking door Attero in Wijster, in Friesland kiezen gemeenten over het algemeen voor Omrin. De enige Groningse gemeenten, los van de ARCG gemeenten, die kiezen voor nascheiding, hebben echter een overeenkomst gesloten met Omrin. Aangezien andere gemeenten in de regio met nascheiding inmiddels hebben gekozen voor Omrin zal bij toetreding van Groningen tot Omrin, de Vagron hoogstwaarschijnlijk definitief sluiten en door Attero worden ontmanteld. Ook omdat de fabriek verouderd is en al voor minder dan de helft wordt benut. Er zijn ongeveer 30 fte directe en 20 fte indirecte banen verbonden aan de Vagron. Attero is vroegtijdig op de hoogte gebracht van de verkenning tussen de ARCG en Omrin. Zij heeft een personeelsplan opgesteld om ontslagen te voorkomen.

Gevolgen voor ARCG

De keuze om toe te treden tot Omrin heeft consequenties voor de toekomst van de gemeenschappelijke regeling ARCG. De verwerking van de meest omvangrijke vrijkomende stromen worden immers niet meer in ARCG verband georganiseerd. Daarmee vallen een aantal werkzaamheden weg. De ARCG organiseert wel de verwerking van een aantal andere afvalstromen (bijvoorbeeld matrassen, elektrische apparaten, hout, piepschuim enz). Blijvende samenwerking gericht op het mogelijk maken van circulaire innovaties i.r.t. onze grondstoffen heeft meerwaarde maar daarvoor is de formele organisatievorm van een gemeenschappelijke regeling op termijn niet per se nodig. Dat is immers een redelijk kostbare organisatievorm.

Na positief besluitvorming over toetreding tot Omrin zal een onderzoek plaatsvinden naar de financiële gevolgen voor de ARCG. De voordelen van de gemeenschappelijke regeling in deze vorm zullen worden afgezet tegen de kosten die dat met zich meebrengt. Er zal vervolgens onderzoek plaatsvinden naar welke organisatievorm zich in de toekomst het beste leent voor samenwerking in ARCG-verband en de mogelijkheden om de gemeenschappelijke regeling te ontvlechten. Bij de ontvlechting of opheffing van de gemeenschappelijke regeling staat in de uitdredingseisen van de

ARCG een minimale termijn van 3 jaar genoemd om te zorgen voor een goede afwikkeling en afhechting van risico's en verantwoordelijkheden.

Mocht er niet worden gekozen voor toetreding tot Omrin, dan zal een aanbestedingstraject worden gestart. Een dergelijk traject neemt ongeveer 1 jaar in beslag waardoor de uitkomst vlak voor 1 januari 2022 helder zal zijn. Het is aannemelijk dat de overige ARCG gemeenten kiezen voor toetreding tot Omrin en dat de aanbesteding alleen door de gemeente Groningen zal worden aangegaan.

Vervolg

Als positief besloten wordt zal een verzoek aan Omrin worden gedaan tot toetreding en verwerving van aandelen op basis van het aanbod. Omrin zal het verzoek voorleggen aan de aandeelhoudende gemeenten met het verzoek tot behandeling. De raden van de Omrin-gemeenten zullen moeten instemmen met toetreding waarna de aandeelhoudersvergadering van Omrin het besluit neemt tot uitgifte van aandelen aan de gemeente Groningen. Het tijdspad en de procedure voor toetreding ziet er als volgt uit:

- Besluit toetreding tot Omrin: november 2020
- Formeel verzoek tot toetreding aan Omrin: november 2020
- Verzoek wordt voorgelegd aan aandeelhoudende gemeenten Omrin: 2020 / 2021
- Ingang overeenkomst voor verwerking het restafval, Gft en bedrijfsafval per 1 januari 2022

Mocht worden besloten dat toetreding tot Omrin niet wenselijk is, dan zal een aanbestedingstraject worden opgestart. Een aanbesteding van deze omvang heeft een duur van ongeveer een jaar.

Lange Termijn Agenda

Raad november 2020

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Bijlage – Format Verbonden partijen Gemeente Groningen

Naam	Afvalsturing Friesland N.V. Omrin
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Verwerking van afvalstromen: restafval, Gft, bedrijfsafval, kunststof en drankenkartons.
Relatie met Programma	Programma 9 Kwaliteit van de leefomgeving
Deelnemende partijen	Omrin is de handelsnaam van Afvalsturing Friesland N.V. én N.V. Fryslân Miljeu. De aandelen van Afvalsturing Friesland (met als belangrijkste taak het be- en verwerken van huishoudelijk afval) worden gehouden door de Friese gemeenten, de Groningse gemeenten Appingedam en Delfzijl, de Noord-Veluwse gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk). De aandelen van N.V. Fryslân Miljeu (met als belangrijkste taak het inzamelen van huishoudelijk afval) zijn in handen van 12 Friese en 4 Groningse gemeenten. De gemeente Groningen neemt deel in Afvalsturing Friesland N.V. met 360 aandelen (type B).
Bestuurlijk belang	De wethouder verantwoordelijk voor afval- en grondstoffenbeleid is bestuurlijk verantwoordelijk. De wethouder zal deelnemen aan aandeelhoudersvergaderingen van Omrin
Financieel belang	De aankoop van 360 aandelen B tegen een nominale waarde van € 450,- per stuk en de opgebouwde reserve per aandeel ad € 2.589,-, in totaal € 1.094.000;
Vermogen	In de rekening van 2019 staat een eigen vermogen per 31 december 2019 vermeld van 57,0 miljoen euro. Per 31 december 2018 was dit 50,6 miljoen euro. Het vreemd vermogen per 31 december 2019 bedroeg 142,0 miljoen euro en per 31 december 2018 152,2 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het netto resultaat over 2019 bedroeg 6.5 miljoen euro.
Risico's	Er bestaat een risico dat afvalstromen niet verwerkt kunnen worden vanwege een stop van de installatie of een calamiteit. Omrin beperkt dit risico door een onderhoudsprogramma waarmee ongepland stilstand van de installaties zoveel mogelijk wordt voorkomen, zorgt voor voldoende opslagcapaciteit en back-up door derden. Daarnaast loopt Groningen als aandeelhouder risico voor de waarde die zij voor de aandelen heeft betaald. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet de deelneming worden gewaardeerd op aanschafwaarde of lagere marktwaarde. Dit risico doet zich voor bij structureel veel lagere resultaten dan nu voorzien, waardoor toekomstige dividenden wegvallen. Het risico van een faillissement als gevolg van nadelig financieel beheer of een omvangrijke calamiteit achten wij beperkt. Dit zal zich niet snel voordoen omdat Omrin over twee verwerkingsinstallaties beschikt waarover inkomsten worden gegenereerd. Andere door Omrin genoemde risico's voor de financiële resultaten zijn de energieprijzen en de beschikbaarheid van afval (dit laatste risico wordt zoveel mogelijk beperkt door langjarige contracten).
Ontwikkelingen	Duurzaamheid en milieuprestaties Hieronder vallen het scheidingsrendement, het energierendement van de verbrandingsoven en de inzet op vermindering van de CO2 uitstoot. De nascheidingsfabriek van Omrin wordt momenteel technologisch opgeplust

	<p>waardoor het nascheidingspercentage naar verwachting stijgt van 38,5% naar 50%.(exclusief voorscheiding) Het energierendement en de vermindering van de CO2 uitstoot van Omrin zijn goed doordat de verbrandingsoven redelijk nieuw is.</p> <p>Tarieven De tarieven die Omrin hanteert zijn marktconform en worden daardoor als positief beoordeeld. De poorttarieven die voorliggen zijn € 68 per ton voor nascheiding van restafval en € 58 per ton voor Gft verwerking. Hierdoor verwachten we een daling van het huidige verwerkingstarief.</p> <p>Afvalverwerkingsactiviteiten in de regio/werkgelegenheid & social return Omrin spreekt de intentie uit om te willen investeren in de realisatie van een vergistings- en composteringsinstallatie voor Gft op het ARCG-terrein. Op basis van een quickscan concluderen we dat er een reële businesscase is voor de realisatie van een dergelijke installatie. Daarmee wordt getracht om afvalgerelateerde werkgelegenheid te behouden in Groningen.</p> <p>Omrin heeft aandacht voor het creëren van maatschappelijke meerwaarde door in te zetten op social return waar dat kan. Binnen het primaire proces is dat niet mogelijk vanwege het hoogtechnologische karakter van het geheel. Het vindt wel plaats binnen andere delen van het bedrijf. Social return kan worden verbonden aan de mogelijke realisatie van de vergistings- en composteringsinstallatie voor Gft op het ARCG-terrein in Groningen.</p>
--	---